

اشتهای سبزی ناپذیر هیولای زله ای

۲۸

دانش

آتش بر جان خرس ها

۲۸

شیوه‌های نوین درمان سرطان

۲۹

پزشکی

جامعه

۳۰

نگاه

وبا با تاستان می‌آید؟!

سیدعلی عباسی

طی دو قرن گذشته وبا (Cholera) یکی از بیماری‌های همه‌گیر جهانی بوده است. علت وبا جنس و گونه Vibrio Cholera است که در فصل تابستان هنگامی که درجه حرارت آب از ۲۰ درجه سانتیگراد فراتر می‌رود ویروس آن تکثیر یافته و در فصل تابستان شیوع این بیماری افزایش می‌یابد. وبا بیماری غریبی نزد ما ایرانیان نیست. در سال‌های میانی سده پیشین ایران یکی از قربانیان وبا بود. قرارگرفتن ایران در مسیر گذر شرق آسیا به غرب آن، باعث شده بود که همواره مرزهای شرقی دروازه ورود این بیماری باشند. در سال ۱۲۰۸ هزاران تن در سراسر ایران در اثر ابتلا به این بیماری جان باختند. بار دیگر در سال ۱۲۲۴ ایران و عراق سال دیگری را با وبا به سر بردند. در این سال که سال وبا نام‌گرفت حتی ۱۵ هزار تن از حجاج در مکه بر اثر این بیماری کشته شدند. در سال ۱۳۴۴ و سال بعد از آن، بار دیگر وبا در ایران همه‌گیر شد. ایران تا سال‌ها در لیست کشورهای قربانی وبا باقی ماند تا این‌که در سال ۱۳۷۵ وزیر بهداشت وقت ایران به سازمان‌های جهانی اعلام کرد که دیگر وبا در ایران وجود ندارد. در سال‌های بعد تلاش بر این بود که موارد ابتلا، پراکنده و مشکوک اعلام شوند. سال گذشته سال دیگری بود از خودنمایی وبا در کشور و پیش از آنکه فرصت برخوردی با آن به وجود آید به سرعت همه‌گیر شد و تنها در ۱۰ روز، موارد گزارش شده به بالای ۷۰ نفر رسید و زنگ خطر به صدا درآمد تا آنجا که رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در این گفت‌وگوی کنترل بیماری وبا در کشور را تا پایان مهرماه غیرقابل پیش‌بینی ذکر کرد و گفت: «منتظر همه‌گیری وبا در سطح وسیع در کشور هستیم.» و البته دور از ذهن هم نیست که اگر امسال مانند سال گذشته بخواهیم دست بر روی دست بگذاریم وبا به سراغمان می‌آید و شاید این بار مصداق حرف دکتر محمدمهدی گویا را بتوان به چشم دید. طبق گفته اکثر پزشکان وبا منحصرأ از طریق آب یا غذای آلوده منتقل می‌شود. انتقال وبا توسط تماس مستقیم فرد به فرد مانند تماس با بیمار به ندرت اتفاق می‌افتد. سروش احمدی دانشجوی رشته پزشکی در رابطه با مناطق عمده شیوع این بیماری می‌گوید: «مناطق که دارای آب سالم نیستند و بهداشت محیط مناسبی ندارند، در معرض خطر شیوع وبا هستند. این مناطق شامل نقاط شهری که آب آن به مقدار کافی کلرزنی نمی‌شود و مناطق روستایی که به لوله‌کشی و چاه‌های حفاظت شده دسترسی ندارند و مناطقی که توالت و سیستم فاضلاب در آنها معمولأ استفاده نمی‌شود، هستند. آشامیدن آب‌های آلوده به ویژه در فصل گرما برای رفع تشنگی و با استفاده از آب‌های آلوده درختان برای شست وشوی میوه‌ها، خرید انواع خوراکی‌های خام از دست‌فروشان، بستنی و خرید یخ آلوده یکی دیگر از راه‌های انتقال این بیماری است. همانطور که بیان شد، «با نوعی بیماری عفونی خطرناک است که باکتری Vibrio Cholera باعث آن است.» دکتر روزبه آوانسیان ادامه می‌دهد: «این باکتری در روده کوچک زندگی می‌کند و تکثیر می‌شود، اما به بافت روده آسیب نمی‌رساند. بعد از یک دوره کمون ۴ تا ۴۸ ساعته وبا با شروع ناگهانی اسهال آبکی بدون درد آغاز می‌شود که ممکن است سریعأ حجم اسهال افزایش یافته و غالبأ به فاصله کوتاهی استفراغ رخ می‌دهد. در موارد شدید حجم مدفوع در ۲۴ ساعت اول به بیش از ۲۵۰ میلی‌لیتر به ازای هر کیلوگرم از وزن بدن می‌رسد. در صورتی که آب و املاح از دست رفته جایگزین نشود، شوک هایپوولمیک و مرگ رخ خواهدداد. مدفوع ظاهر مشخصی دارد: غیرصفراوی، خاکستری رنگ، مختصر فک آلود با رگه‌هایی از موکوس، بدون خون، با بویی که آژاردنه‌ش نیست. اسهال و بایی شبیه آب برنج (rice-water) است. علامت بیمار به موازات کاهش حجم مایعات و املاح بدن تغییر می‌کند: در کاهش ۳ تا ۵ درصد از وزن بدن تشنگی، در کاهش ۵ تا ۸ درصد افت فشار وضعیتی، ضعف، افزایش ضربان قلب و کاهش تورگور پوستی و در کاهش بیش از ۱۰ درصد کاهش آدرار، فقدان یا ضعیف بودن نبض‌ها، فرو رفتن چشم‌ها (در اطفال به صورت فرو رفتن سلاج‌ها)، پوست چروکیده (Washer woman)، خواب‌آلودگی و کما بروز می‌کند. در صورت درمان به موقع و کافی با آب و الکترولیت عوارض برطرف و وبا طی چند روز بهبود می‌یابد. پس اسهال آبکی شبیه آب برنج و بوی ماهی دارد. تب معمولأ وجود ندارد، قبل از اسهال استفراغ و بدون تبوع است. گرفتگی عضلات در فرم شدید ایجاد می‌شود که به علت کاهش پتاسیم بدن (هایپوکالمی) به فرم گرفتگی عضلات ساق پا بروز می‌کند، دهیدراتاسیون ایزوتنارمیک به همراه هایپوکالمی و اسیدوز متابولیک رخ می‌دهد.»
درمان این بیماری بسیار ساده است و بیشتر بیماران با جایگزین کردن مایع‌های از دست رفته به سرعت بهبود می‌یابند. با وجود این، اگر بیمار به سرعت به درمانگاه مراجعه می‌کند، دهیدراتاسیون ایزوتنارمیک به همراه هایپوکالمی و اسیدوز متابولیک رخ می‌دهد.»
درمان این بیماری بسیار ساده است و بیشتر بیماران با جایگزین کردن مایع‌های از دست رفته به سرعت بهبود می‌یابند. با وجود این، اگر بیمار به سرعت به درمانگاه مراجعه می‌کند، از دست رفتن آب و الکترولیت‌ها می‌تواند به مرگ بیمار بینجامد. اما راه‌های پیشگیری این سوغات فصل گرما را دکتر مریم سبحانی این طور بیان می‌کند: «قبل از غذا و پس از رفتن به دستشویی دست‌های خود را به خوبی با آب و صابون بشوید. ولی روتین نیست.»
با این حساب وظیفه دولت حفظ وضعیت بهداشتی جامعه و محافظت از مرزها برای وارد نشدن این بیماری به داخل کشور است و وظیفه مردم رعایت نکات بهداشتی است تا به این مرض هولناک دچار نشوند.

که هرکدام از دو طرف اعتراض داشته باشد این اعتراض به دنبال این پیشنهاد، ابطال کمیسیون ماده هفت درخواست شد و در کنار آن دستور موقت توقف عملیات را از دادگاه خواستار شدیم.
بعد از طرح این مسئله که صدور مجوز برای قطع درختان پارک جنگلی لویزان در صلاحیت کمیسیون ماده هفت نیست و این مجوز مشمول پارک‌های جنگلی نمی‌شود تاکید شد که کمیسیون ماده هفت از لحاظ حقوقی نسبت به پارک‌های جنگلی انصراف موضوعی دارد به همین دلیل دادگاه پذیرفت تا ابطال ماده هفت مرتبط با قطع درختان پارک جنگلی شهرداری حق ادامه احداث اتوبان را در این پارک نداشته باشد. به گفته عموزاده شنیده‌ها حاکی از این است که دادگاه حکم خود را درخصوص قطع درختان پارک جنگلی لویزان صادر کرده اما این حکم هنوز اعلام نشده و به نظر می‌رسد تا چند روز آینده به صورت رسمی این حکم به سازمان جنگل‌ها و شهرداری تهران اعلام خواهد شد. بعد از صدور اعلام رای در صورتی

درختان پارک جنگلی لویزان

مدیرکل حقوق سازمان جنگل‌ها تعداد درخت‌های قطع شده توسط برآورد کارشناس قوه قضائیه را معادل چهار هزار اصله درخت اعلام کرد و درباره چگونگی دریافت خسارت برای قطع درختان به سن درخت و قطر محیط بن درخت اشاره کرد و افزود: با توجه به این دو شاخص برآورد می‌شود برای هر درخت تا چه رقمی هزینه می‌شود و با ارزیابی محاسبه کارشناس قیمت هر درخت مشخص می‌شود.
■ ■ ■

در همان دوران اعتراض، طرفداران طرح‌های توسعه شهری مدعی بودند احداث ادامه اتوبان برای کاهش بار ترافیکی منطقه ارزش قطع چهار هزار اصله درخت را دارد. این نظر درحالی عنوان می‌شد که طبق طرح مصوب و پیرو جلسات برگزار شده اتوبان می‌بایست از بخشی از پادگان نیروی دریایی و خانه‌های احداث شده بدون مجوز منطقه شمیران لو عبور کند اما در این سال‌ها شهرداری تهران با وجود اینکه این منطقه غیرقانونی و بدون مجوز گسترش پیدا کرده به ساکنان منطقه خدمات ارائه داده است.

به گفته عموزاده معاون حقوقی سازمان جنگل‌ها چون اجرای این طرح به ساختمان‌های مسکونی برخورد می‌کرد مقامات شهرداری ترجیح دادند تا اتوبان بدون جلب نظر مساعد سازمان جنگل‌ها به نمایندگی از دولت از درون پارک بگذرد.

وی با تاکید بر این مطلب که اگر قرار بود تغییراتی در طرح مصوب اعمال شود کمیسیون ماده هفت اول باید نظر مساعد سازمان جنگل‌ها را جلب کند و در غیر آن صورت باید کمیسیون ماده پنج براساس قانون تأسیس شورای عالی معماری و شهرسازی تشکیل و در این مورد تصمیم‌گیری شود. این شورا که متشکل از ۱۵ وزیر است تغییرات مورد نیاز طرح‌های مصوب را پیگیری می‌کند البته مشروط به اینکه طرح‌ها در داخل اراضی شهری باشد و نه اینکه مشمول اراضی ملی و پارک‌های جنگلی باشد.

به گفته عموزاده با این شرایط کمیسیون ماده هفت که برای اراضی شهری تصمیم‌گیری می‌کند اجازه تصمیم‌گیری در مورد صدور مجوز قطع درخت برای اراضی ملی را ندارد.
مدیرکل حقوقی سازمان جنگل‌ها با اشاره به کاهش فزاینده زمین‌خواری به تشکیل شورای حفظ و حقوق بیت‌المال و اراضی دولتی و منابع ملی اشاره کرد و افزود: با تشکیل این شورا و فعالیت سازمان بازرسی کل کشور پیگیری‌های انجام شده در مورد زمین‌خواری به قوه قضائیه معرفی می‌شوند.

عموزاده از فعالیت شوراها در مراکز استان‌ها خبر داد و افزود: پرونده‌های زمین‌خواری بیشتر در مناطق شمالی کشور، استان تهران و کلان‌شهرها اتفاق می‌افتد.

درخواست ابطال کمیسیون ماده هفت را داشته باشیم. به دنبال این پیشنهاد، ابطال کمیسیون ماده هفت درخواست شد و در کنار آن دستور موقت توقف عملیات را از دادگاه خواستار شدیم.

بعد از طرح این مسئله که صدور مجوز برای قطع درختان پارک جنگلی لویزان در صلاحیت کمیسیون ماده هفت نیست و این مجوز مشمول پارک‌های جنگلی نمی‌شود تاکید شد که کمیسیون ماده هفت از لحاظ حقوقی نسبت به پارک‌های جنگلی انصراف موضوعی دارد به همین دلیل دادگاه پذیرفت تا ابطال ماده هفت مرتبط با قطع درختان پارک جنگلی شهرداری حق ادامه احداث اتوبان را در این پارک نداشته باشد. به گفته عموزاده شنیده‌ها حاکی از این است که دادگاه حکم خود را درخصوص قطع درختان پارک جنگلی لویزان صادر کرده اما این حکم هنوز اعلام نشده و به نظر می‌رسد تا چند روز آینده به صورت رسمی این حکم به سازمان جنگل‌ها و شهرداری تهران اعلام خواهد شد. بعد از صدور اعلام رای در صورتی

عموزاده یادآوری کرد: دادستان بعد از برگزاری جلسات متعدد این توضیح را از ما شنید که قرارداد بین شهرداری و سازمان جنگل‌ها قرارداد مدیریت است و شهرداری تهران مثل مستاجر سازمان جنگل‌ها در این عرصه می‌ماند. این مستاجر تحت یک قرارداد مشخص وظایفی را دارد. از سوی دیگر پارک جنگلی جزء منابع ملی است و طبق قانون اجازه واگذاری پارک جنگلی و اراضی ملی وجود ندارد.

به گفته مدیرکل حقوقی سازمان جنگل‌ها بعد از قرارداد بین شهرداری و سازمان جنگل‌ها باید همچنان محفوظ باقی بماند و خدمات حمل و نقل شهری، دکل برق، چاه شهری و خیابان از این منطقه عبور نکند. در بند دیگری نیز شهرداری تهران باقی می‌ماند و در سایر بندها نیز نحوه نگهداری و آبیاری و تجهیزات به کار رفته شده از سوی شهرداری طرح شده است.

بعد از اعتراضات مطرح شده و ارسال پرونده شکایت نماینده حقوقی شهرداری تهران با استناد به قرارداد مراسم فردا آماده‌کنند بولدوزرهایی را دیدند که نگهداری پارک لویزان جدی تلقی می‌شود. در همان شهرداری انجام نشده است.

رخدادی سیاسی به نام لویزان و درختانش

همه اتفاق در یکی از شب‌های بهمن ماه رخ داد. ساکنان شرق تهران در حالی که می‌رفتند تا خود را برای عزاداری مراسم فردا آماده‌کنند بولدوزرهایی را دیدند که در پارک جنگلی لویزان مشغول قطع درختان هستند. این اتفاق فقط یک بار رخ نداد. پیش از این اتفاق روزنامه شرق طی گزارشی اعلام کرده بود با اتصال بزرگراه همت به سه‌راه آرمایش در شرق تهران و آغاز عملیات اجرایی احداث بزرگراه زین‌الدین احتمال قطع درختان پارک لویزان جدی تلقی می‌شود. در همان دوران گفته شده بود شهرداری تهران در حالی اجرای این پروژه را پیگیری می‌کند که به موجب لایحه قانونی حفظ و گسترش فضای سبز، مت حفظ فضا‌های سبز شهری اعم از پارک جنگلی، باغ‌ها و درختان حاشیه پارک معابر شناخته می‌شود. بعد از آن اتفاق ده تشکیل غیردولتی زیست محیطی تهران نسبت به تخریب درختان پارک جنگلی لویزان علیه مسبین این کار شکایت کردند. شبکه سازمان‌های غیر دولتی محیط زیست و توسعه پایدار اقدام با اصل «۵۰ قانون اساسی، قانون الحاق یک به تخریب و قطع درختان جنگل لویزان با مقررات الزام‌آور بین‌المللی ازجمله مصوبه کنوانسیون بیابان‌زدایی، کنوانسیون تنوع زیستی، بیانیه استکهلم، ماده ۶۲ و بند «ه» ماده ۶۹ قانون برنامه چهارم توسعه مصوب ۱۳۸۳، آئین‌نامه نحوه بررسی و تصویب طرح‌های توسعه و عمران محلی ناحیه‌ای و . . . مصوب ۲۰ دی‌ماه ۱۳۷۸ و بند «ج» ماده ۲ آئین‌نامه اجرایی

لویزان در انتظار اعلام رای دادگاه

مریم خورسند

در لحظه‌های پایدانی مصاحبه مطبوعاتی رئیس سازمان جنگل‌ها و مراتع، وقتی نیمی از خبرنگاران به پایان راهروی خروجی هم رسیده بودند و هیچ صدایی را از داخل اتاق کنفرانس نمی‌شنیدند، خداکرم جلالی تصمیم گرفت در پاسخ به ستوال شرق دوباره پشت بلندگو و سرچای خود برگردد تا همه خبرنگاران را از یک اشتباه درآورد. هر چند که صحبت‌ها و توضیحات رئیس سازمان جنگل‌ها حرف‌های تازه‌ای بود که پیش از آن حکایتی متفاوت‌تر از آن برای خبرنگاران روایت شده بود.

او به صراحت و خطاب به خبرنگار دیگری از مطبوعات که نخستین بار گزارش واگذاری اراضی منابع ملی را تحت عنوان باغ‌های خانوادگی مطرح کرده بود، اطمینان خاطر داد هیچ زمینی حتی برای درختکاری و آبیاری واگذار و فروخته نمی‌شود. هر چند خداکرم جلالی بارها و بارها در این چند دقیقه عجیب و غریب تکرار کرد فقط کسانی که علاقه مند به حفظ آبادانی و درختکاری هستند می‌توانند اعلام کنند می‌خواهند در این اراضی چند درخت بکارند و تحت هیچ شرایطی هیچ زمینی واگذار نمی‌شود. اما حالا او فراموش کرده است سال گذشته در نخستین کنفرانس خبری خود وقتی خبرنگار شرق و همین خبرنگار مورد مخاطب رئیس سازمان جنگل‌ها از او درباره علامت‌گذاری درختان پارک لویزان برای قطع و کشیده شدن جاده ستوال پرسیده بودند او به آرامی گفته بود: «هنوز که اتفاقی رخ نداده بگذارید کارشان را شروع کنند آن وقت جلویشان را می‌گیریم.»

شاید او آن روزها هنوز نمی‌دانست دندان تیز برای محیط‌زیست و جنگل‌ها یعنی چه که اگر غیر از این بود آن روز هم با همین هیجان و حساسیت دوباره به پشت میز خود بازمی‌گشت و از خبرنگاران باقی مانده در سالن می‌خواست تا با دقت به حرف‌های او گوش کنند. «شهرداری اگر می‌گوید برای احداث جاده از حسینیة و مسجد هم می‌گذرد ما نمی‌گذاریم از پارک جنگلی لویزان عبور کند.» اما شهرداری عبور کرد.

هر چند نیمه، اما بیش از ۳ هزار اصله درخت ۵۰ ساله قطع شد و بخشی از کمربند سبز تهران دچار آسیب شد. هر چند همان زمان تشکیل‌های زیست‌محیطی متهم به احساس‌گرایی شدند و جنگ سرد توسعه و محیط‌زیست در گرفت تا آنجا که قطع درختان لویزان وجه سیاسی هم پیدا کرد، اما پایان این ماجرا در هفته پیش رو است.

در این پرونده پرسروصدا که از شب تاسوعا ۱۹ بهمن ۸۴ آغاز شد تا به امروز معاونت حقوقی سازمان جنگل‌ها و مراتع به عنوان وکیل سازمان این پرونده را پیگیری می‌کند. عموزاده از درخواست سازمان برای ابطال تصمیم‌گیری کمیسیون ماده ۷ در مورد پارک لویزان خبر می‌دهد. به اعتقاد وی پارک‌های جنگلی مشمول تصمیم‌گیری کمیسیون ماده ۷ نمی‌شوند.

■ ■ ■

پرونده شکایتی تنظیم شده از سوی سازمان جنگل‌ها و مراتع، علیه شهرداری تهران با عنوان قطع درختان پارک جنگلی لویزان بدون مجوز تنظیم و علیه شهرداری تهران در علت تصرف عدوانی بدون مجوز اعلام جرم شد.

مدیرکل حقوقی سازمان جنگل‌ها و مراتع درباره شکایات طرح شده به قراردادی اشاره می‌کند که شهرداری تهران در گرفتن مجوز کمیسیون ماده ۷ به آن استناد کرده بود. طبق این قرار از سال ۶۹ مدیریت و بهره‌برداری از پارک جنگلی لویزان طبق ماده ۳ قانون حفاظت و بهره‌برداری به شهرداری تهران واگذار شده و این واگذاری به منزله واگذاری حقوقی و مالکیتی نبوده است.